

20. 6. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Náhrada škody způsobené rozhodnutím o vazbě, o trestu

Jednou ze záruk, kterými je ovládáno trestní řízení je záruka, jež má zaručovat, aby vazba nebyla bezdůvodně uvalována ani prodlužována je právo osoby na náhradu škody, která mu byla způsobena tím, že vykonával vazbu. Toto právo je v českém právním řádu upraveno v zákoně o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem

Jednou ze záruk, kterými je ovládáno trestní řízení je záruka, jež má zaručovat, aby vazba nebyla bezdůvodně uvalována ani prodlužována je právo osoby na náhradu škody, která mu byla způsobena tím, že vykonával vazbu. Toto právo je v českém právním řádu upraveno v zákoně o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Stejně právo na náhradu škody podle tohoto předpisu má rovněž odsouzený, jež byl odsouzen nezákonně za podmínek přesně stanovených zákonem.

Právo na náhradu škody způsobené rozhodnutím o vazbě má ten, na němž byla vazba vykonána, jestliže bylo proti němu trestní stíhání zastaveno nebo jestliže byl obžaloby zproštěn nebo v případě, že byla věc postoupena jinému orgánu. Je-li nařízena vazba v řízení o vydání do ciziny náhrada škody se neposkytuje. Toto právo nemá ten, kdo si vazbu zavinil sám, ten, kdo byl zproštěn obžaloby nebo ten proti komu bylo trestní stíhání zastaveno jen proto, že není za spáchaný trestný čin trestně odpovědný nebo že mu byla udělena milost anebo že trestný čin byl amnestován. Právo na náhradu škody dále nevznikne v případě, kdy nebylo možno v trestním řízení pokračovat, jelikož poškozený vzal svůj souhlas k trestnímu stíhání zpět a jedná se o případ, kdy se souhlas poškozeného k zahájení nebo k pokračování v trestním stíhání vyžaduje. Jedná se např. o trestní stíhání ve věcech trestného činu znásilnění, ublížení na zdraví aj. podle § 163a trestního řádu. Právo na náhradu škody tedy může vzniknout z rozhodnutí o vazbě i tehdy, pokud toto rozhodnutí nebylo nezákonné. Při rozhodování o vazbě totiž zpravidla nejsou k dispozici tatáž zjištění, která jsou potom zohledněna při meritorním rozhodování, a proto může dojít ke vzetí do vazby i tehdy, když řízení později skončí zastavením, zproštěním obžaloby nebo postoupením jinému orgánu. Rozhodnutí o vazbě proto nemusí být vždy nezákonné, a proto také nemusí dojít k jeho zrušení.

Právo na náhradu škody způsobené rozhodnutím o trestu má ten, na němž byl zcela nebo zčásti vykonán trest, jestliže v pozdějším řízení bylo rozhodnutí jako nezákonné zrušeno. Právo na náhradu škody podle zmiňovaného předpisu má také ten, kdo byl v pozdějším řízení odsouzen k mírnějšímu trestu, než který byl na něm vykonán na podkladě zrušeného rozsudku. V tomto případě náleží náhrada škody jen se zřetelem k rozdílu mezi trestem vykonaným na základě původního rozsudku a trestem uloženým rozsudkem novým. Také v případě nároku na náhradu škody způsobené rozhodnutím soudu platí výše zmiňované případy, kdy na toto právo nárok není (právo na náhradu škody nemá ten, kdo odsouzení zavinil sám, nebo kdo byl zproštěn obžaloby nebo bylo proti němu trestní stíhání zastaveno jen proto, že není za spáchaný trestný čin trestně odpovědný nebo že mu byla udělena milost anebo že trestný čin byl amnestován). Právo na náhradu škody dále nevznikne, pokud v řízení nebylo možno pokračovat z důvodů uvedených v § 163a trestního řádu, bylo trestní stíhání podmíněně zastaveno a nastaly účinky zastavení trestního stíhání, výrok o zastavení trestního stíhání byl součástí rozhodnutí o narovnání nebo bylo trestní stíhání zastaveno ze zákonem stanovených

důvodů.

Nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím a rozhodnutím o vazbě nebo o trestu se uplatňuje u ministerstva spravedlnosti. Je-li náhrada škody přiznána, musí být nahrazena poškozenému do šesti měsíců od uplatnění nároku. Právo poškozeného domáhat se náhrady škody u soudu může být uplatněno pouze tehdy, nebyl-li jeho nárok plně uspokojen do šesti měsíců ode dne uplatnění. Nárok na náhradu škody se promlčí za dva roky ode dne, kdy nabylo právní moci zprošťující rozhodnutí, rozhodnutí, jímž bylo trestní řízení zastaveno, zrušující rozhodnutí, rozhodnutí, jímž byla věc postoupena jinému orgánu, nebo rozhodnutí odsuzující k mírnějšímu trestu.

Náhrada ušlého zisku se poskytuje ve výši 5000 Kč za každý měsíc výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody, pokud poškozený nepožádá, aby mu byla stanovena náhrada ušlého zisku podle zvláštních předpisů.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)